

Szent István király ünnepe

(augusztus 20.)

Ef 4,17-23

„Ne éljetez úgy, mint a pogányok”

¹⁷Azt mondom tehát, sőt figyelmeztetek titeket az Úrban, ne éljetez úgy, mint a pogányok, akik hiúságokon járatják az eszüket. ¹⁸Sötétség borult elméjükre és elidegenedtek az istenes élettől tudatlanságukban, amely szívük megátalkodottságának következménye. ¹⁹Lelkileg eltompulva kicsapongásokra adták magukat, és kapzsiságból mindenféle ocsmányságot űznek.

²⁰Ti azonban nem ezt tanultátok Krisztustól, ²¹ha valóban órá hallgattatok és megtanultátok, hogy Jézusban van az igazság. ²²Korábbi életmódokkal ellentétben vessétek le tehát a régi embert, akit a megtevesztő kívánság romlásba dönt. ²³Újuljatok meg lélekben és érületben, s öltözzétek magatokra az új embert, aki az Isten hasonlónak alkotott, megigazult és valóban szent teremtmény.

Az ünnep történetét lásd az *Igéző leckék C* évben.

Ennek a szakasznak a kulcsfogalma az „új ember”. Ezt a fogalmat ellentétével, a régi emberrel való összefüggésében igyekszik bemutatni. Az Ószövetség arról beszél, hogy Ádám, az első ember Isten képmására lett teremtvé. A bűnbeesés következtében azonban ez a képmási jelleg elhomályosult. A torzult emberkép és emberi személyiségek megrontották az emberi és a társadalmi viszonyokat egyaránt. Ezek korrigálása a isteni törvények kinyilatkoztatásával és oktatásával történt. Később a törvények semmibevétele miatt a próféták igyekeztek az egyénekben és a közösségben az új típusú Istent követő, jámbor ember képét feleleveníteni.

Az egész újszövetségi kinyilatkoztatás az új ember bemutatásáról szól. Jézus maga képviseli minden élethelyzetben az új ember típusát. Egyedül Krisztus lesz Isten képmásának hordozója (2Kor 4,4). A lelkekben eltompultakkal szemben ő képviseli a mennyei és a lelki embert. Ő lesz a láthatatlan Isten képmása, minden teremtmény elsősülöttje (Zsid 1,3). Ezért ő lesz az egyháznak is a feje (Kol 1,15-18). Nem a maga akaratát keresi, hanem az Atya akaratát akarja teljesíteni (Jn 5,19 k.). Tevékeny vallásos típus, mert az Atya tevékenységét akarja utánózni (Jn

5,17). Csak ritkán vonul el egyedül imádkozni, az emberek között él, tanítását nem távol az emberi otthonoktól a zsinagógában, hanem közel az élet ünnepeihez és gyötrelmeihez, lakodalomban és betegágynál vagy a piacon fejt ki. Akik őt követik azokban lassan egy új életszemlélet alakul ki. Vallásosságuk nem azért más, mert új zsidó dogmákat követnek, hanem azért, mert Isten szívbe írt törvényét követik, nemcsak formálisan, hanem szellemében is. Ez változtatja meg az egyszerű és talán eltompult embereket.

A Pál által létrehozott zsidó és keresztény közösségeknek az alapvető élménye a Jézus nyomán megélt új emberség. A hit és a keresztség által meghalnak a régi szokásaiknak és új életet kezdenek élni. Nem a hellenista elképzelés szerinti vágyaikat akarják kiélni korlátok nélkül, hanem a keresztény etika követésével új közösséget szeretnének létrehozni. Ez azt jelenti, hogy nem a hús-vér rabszolgaságában élnek (Gal 5,16-25; Róm 8,5-13), hanem a lélek által győzelmet aratva a testi ember felett. Ezért a hitben értelmük megújult és átalakult (Róm 12,2; Ef 4,23). Pál a lélek gyümölcseit és a test cselekedeteit a sztoikus erény- és bűnkatalógusok segítségével igyekezett konkrétan leírni.

Szent István nemcsak államalkotóként tevékenykedett és hozott új törvényeket, hanem mint mélységesen keresztény ember. Kora keresztény megújulásának, a cluny-mozgalomnak lelkes követője volt, és úgy érezte, hogy nemcsak neki kell önmagában felépíteni a lelki embert, hanem az általa vezetett társadalomban is. Gizella hű társa volt ebben a keresztény nevelési programban. A harchoz és véres küzdelmekhez szokott, büszke magyarokat nem volt könnyű új emberré formálni. Nehéz volt a katonai életmódról földművelő életmódra váltani és a harci katonai közösséget új együtt lakó és együtt tevékenykedő, építkező közösséggé formálni. Számos sötét indulatot kellett legyőzni és számos előítéletet eloszlatni, hogy új kultúrája lehessen a magyar nemzetnek. Aki Istvánt csak politikusként vagy államférfiként szemléli, nem értheti meg igazán, mert ennek az államférfinak a szeme előtt egy új közösség jövőképe lebegett. Egy olyan országé, amelyben a nemzetiségek békében élnek egymás mellett, a nyelvek és a kultúrák nem küzdenek egymás ellen, hanem egymást gazdagítják.